

Taimenen kalastuksensäätelyn tila ja tulevaisuuden haasteet Keski-Suomessa

Ville Rähä

Sisältö

- Taustaa
- Vaeltavan taimenen tila ja suurimmat uhat
- Verkkokalastuksen säätelyn tila Keski-Suomessa
- Huomioita kalastuskirjanpidosta muutamalla keskisuomalaisella taimenenkalastuskohteella

Taustaa

- Kesän ja syksyn 2014 aikana tehtyjen taimenen kalastuksen säätelyyn liittyvien raporttien ja selvitysten avaamista
- Tehdyt selvitykset liittyvät kalataloudelliseen toimenpideohjelmaan ja Keski-Suomen järvitaimenkannat kasvuun -hankkeeseen (JAMK&JYU)

Vaeltavan taimenen tila ja suurimmat uhat

- Luonnonkudusta peräisin olevia kaloja murto-osa saaliista saaliskyselyiden perusteella
- Järvivaellukselle lähtevistä taimenista suurin osa pyydetään pois ennen sukukypsyyssikää
- Pyydyksistä verkoilla saadaan suurin osa taimensaaliista
- → verkkokalastuksen säätely avainasemassa taimenen suojelun ja kalakantojen tilan parantamisen kannalta

Vaeltavan taimenen tila ja suurimmat uhat

- Tärkeimpiä alueita kalastuksen säätelylle ovat:
 - Järvien tai järven eri osien välissä olevat kapeikkoalueet
 - Virta-alueiden suualueet
- Tämänkaltaisten alueiden oikeanlaisella kalastuksen säätelyllä mahdollistettaisiin kalan vapaa kulku syönnös- ja lisääntymisalueiden välillä

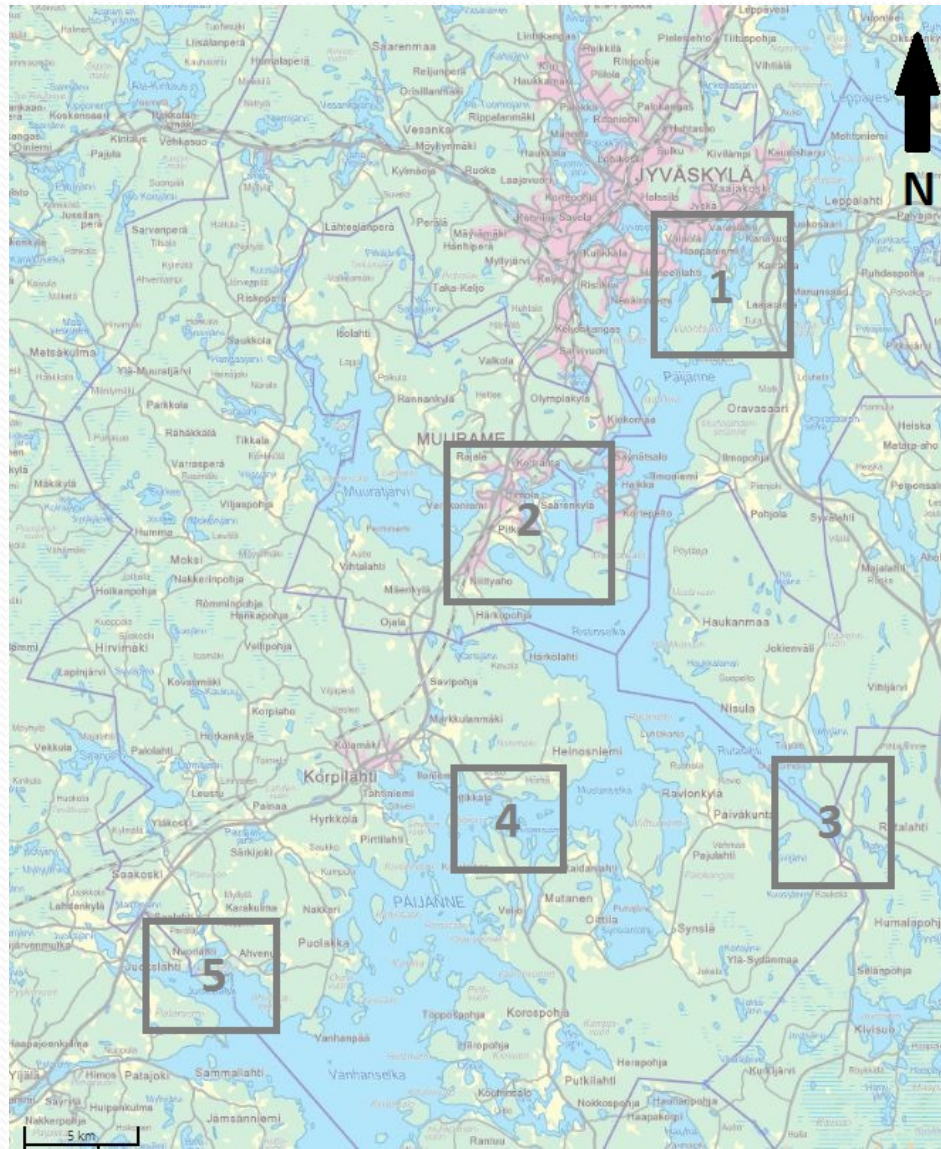
Verkkokalastuksen säätelyn tila Keski-Suomessa

- Selvitys ajallisista tai paikallisista verkkokalastusrajoituksista Keski-Suomen alueella
- Rajoitusalueita yritettiin selvittää osakaskuntien sääntöjä tarkastelemalla ja tiedustelemalla osakaskuntien toimihenkilöiltä, sekä käyttö- ja hoitosuunnitelmista
- Suosituksia säätelyä vaativista alueista tehtiin osin käyttö- ja hoitosuunnitelmien pohjalta mutta pääasiassa vesistöjen syvyyskarttoja tutkimalla ja paikantamalla oletettuja kalojen kulkuväyliä

Verkkokalastuksen säätelyn tila Keski-Suomessa

- Nykytilanne lyhyesti:
 - Kaikkein kriittisimmissä paikoissa usein jonkinasteisia rajoituksia voimassa
 - Toisaalta tärkeitä alueita paikoitellen myös ilman minkäänlaisia rajoituksia
 - Rajoitusalueet usein melko pienialaisia

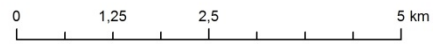
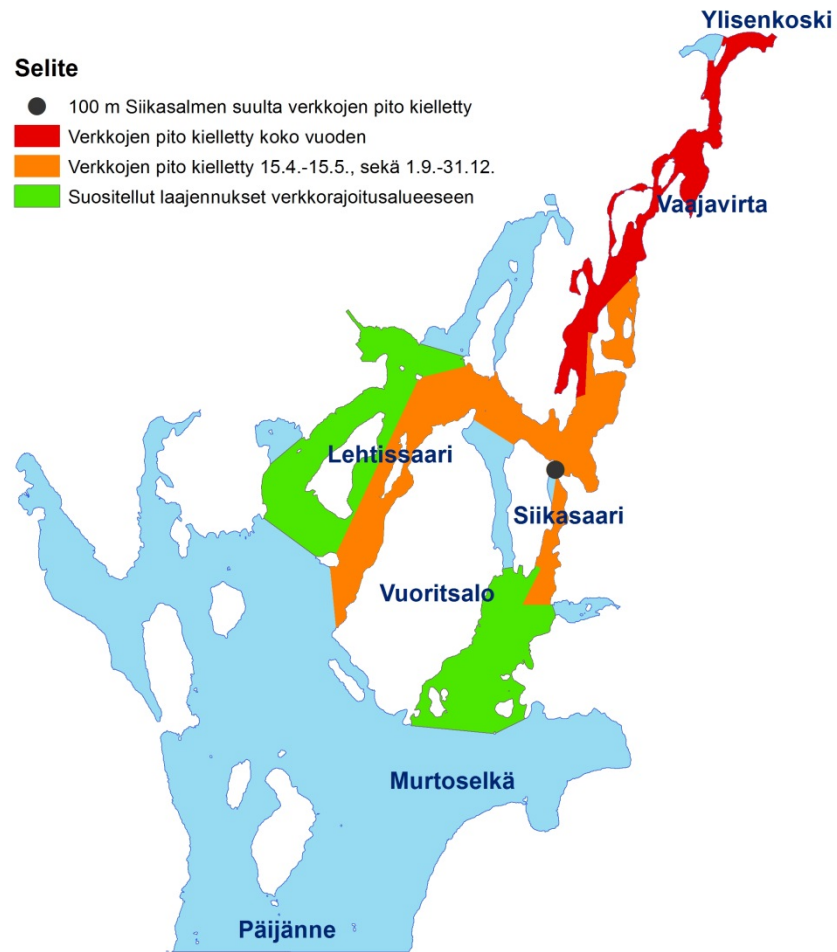
Esimerkkitaapaus: Pohjois-Päijänne

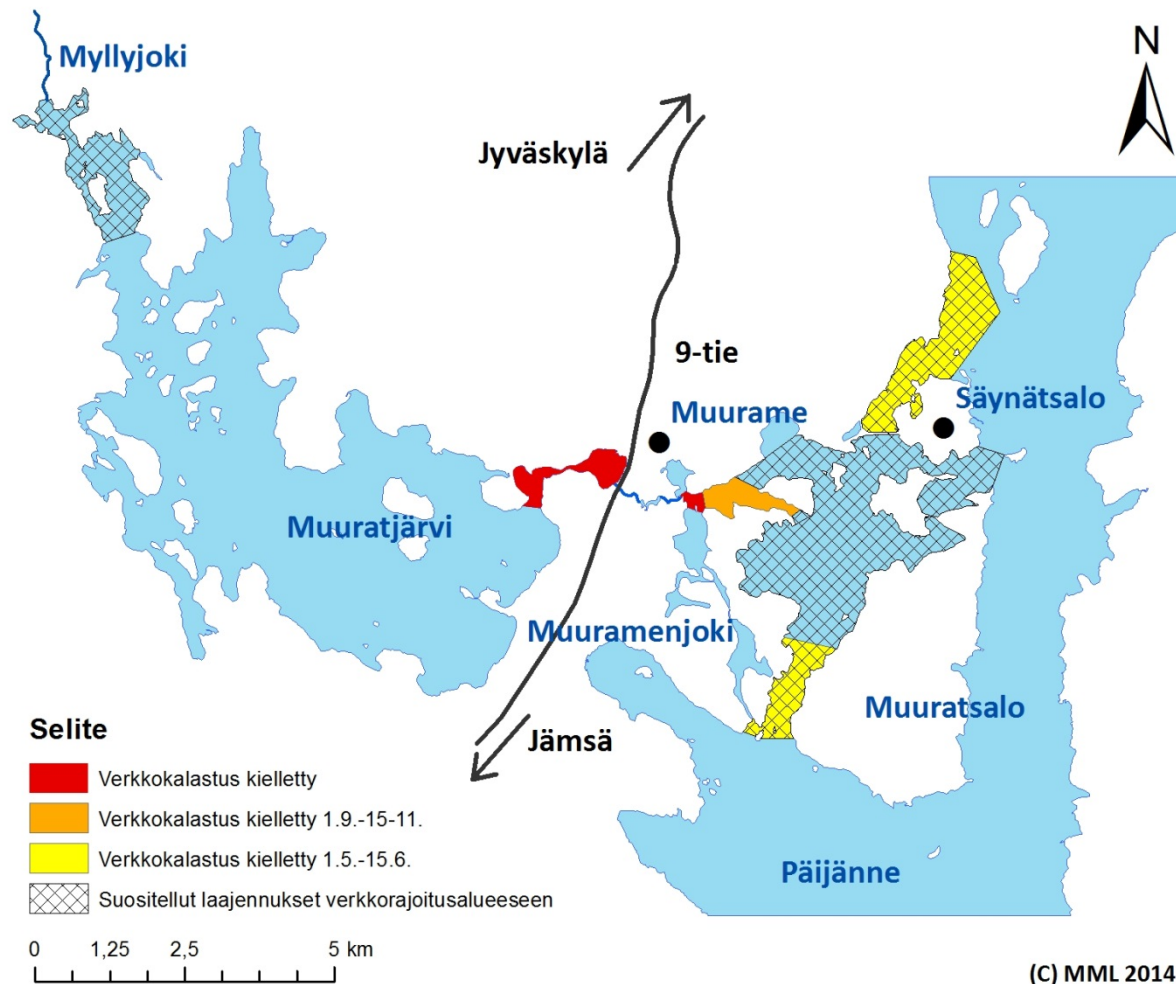

Selite

- 100 m Siikasalmen suulta verkkojen pito kielletty
- Verkojen pito kielletty koko vuoden
- Verkojen pito kielletty 15.4.-15.5., sekä 1.9.-31.12.
- Suositellut laajennukset verkkorajoitusalueeseen

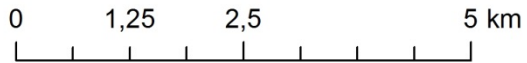

(C) MML 2014

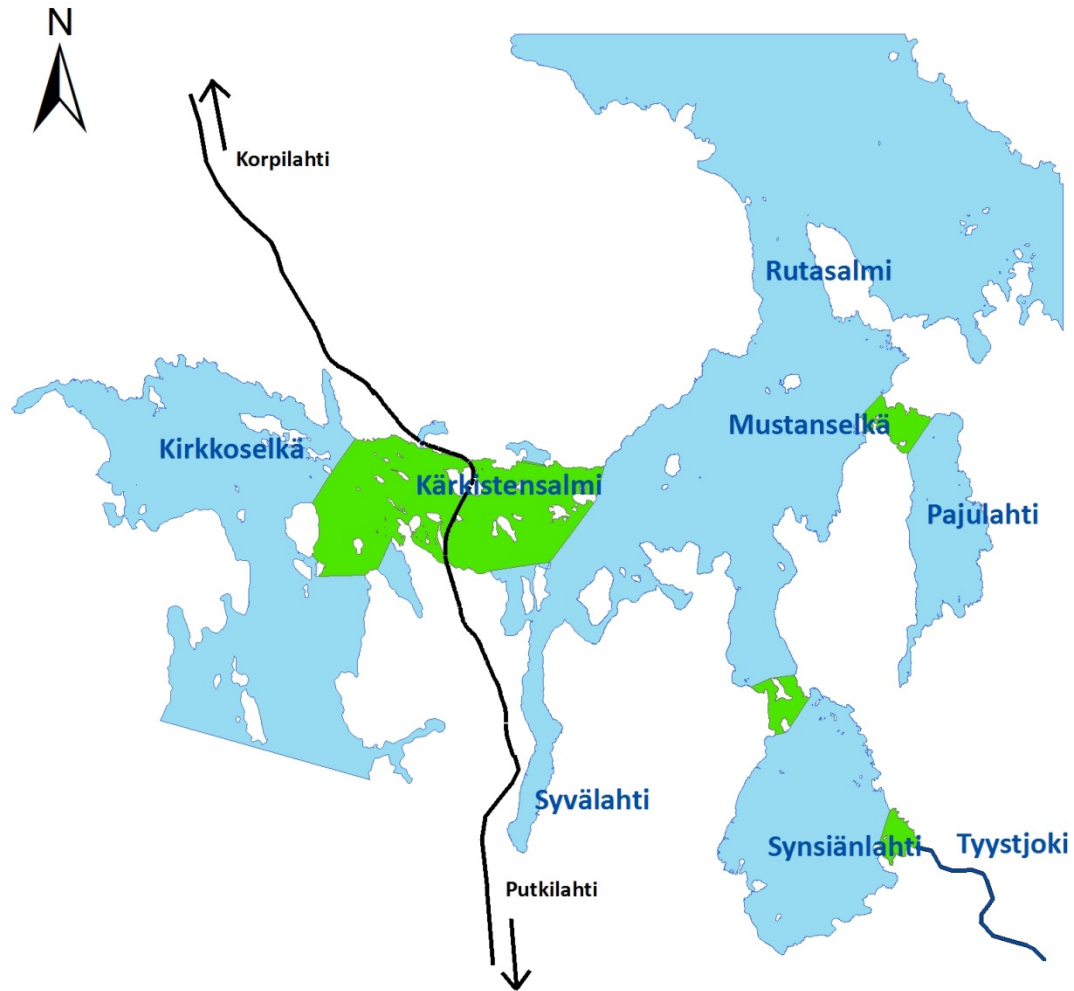

Selite

- Verkkojen pito kielletty läpi vuoden
- Verkkojen pito kielletty 11.9.-15.11.
- Suositus syksyisen verkkorajoituksen laajentamiseksi

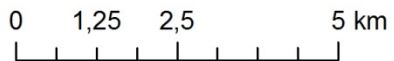

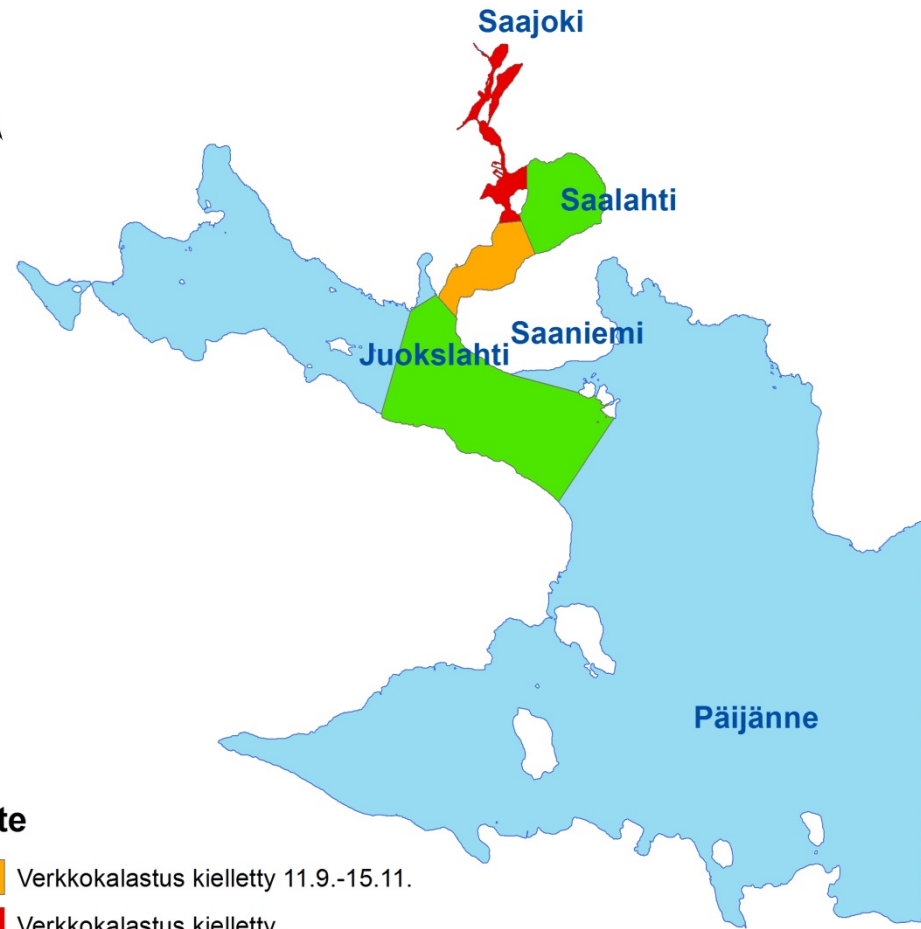
(C) MML 2014

Selite

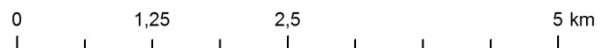
 Alueet joilla verkkokalastusta tulisi rajoittaa

Selite

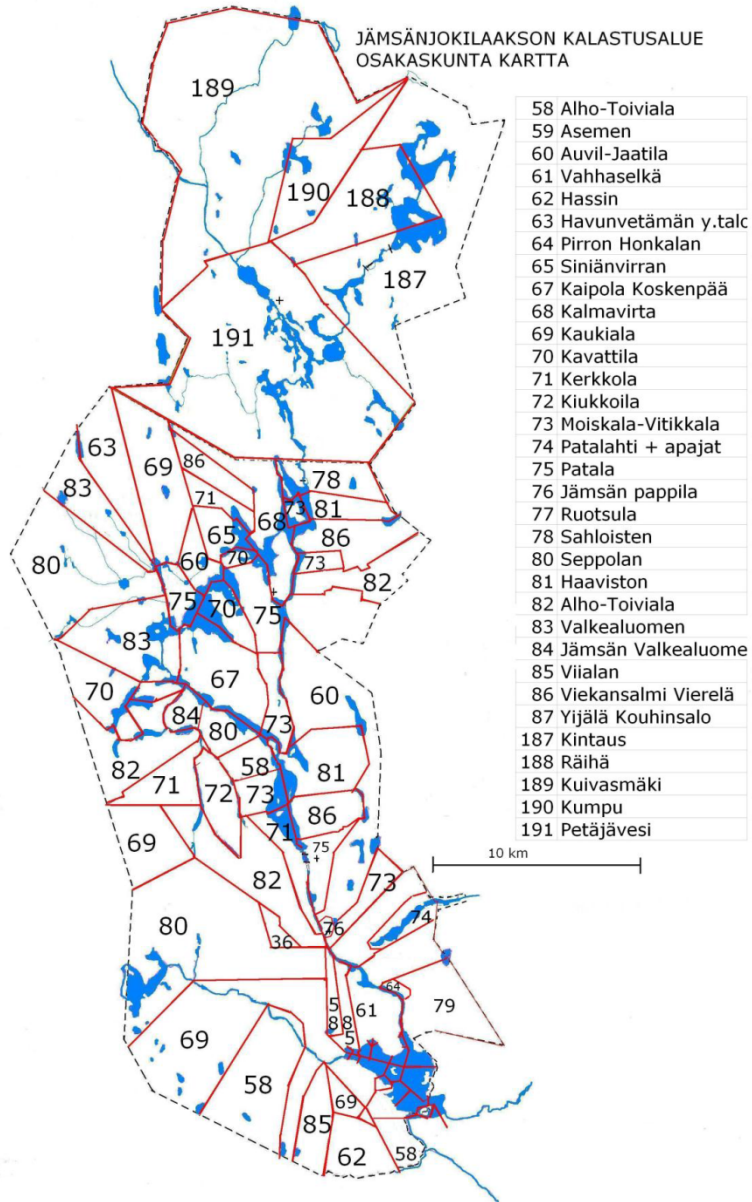
- Verkkokalastus kielletty 11.9.-15.11.
- Verkkokalastus kielletty
- Suositus syksyisen rauhoitusalueen laajennukseksi

Verkkokalastuksen säätelyn tila Keski-Suomessa

- Haasteita tulevaisuutta ajatellen:
 - Osakaskuntakohtaisia kalastussääntöjä on paikoittain haastavaa selvittää → edellisen kaltaisten selvitysten tekeminen melko hidasta
 - Paikoittainen vesialueiden omistuksen pirstaleisuus sekä järjestäytymättömät osakaskunnat
 - Osakaskuntien asenne virkamiespuolelta tulevaa tiedustelua/ehdotuksia kohtaan

JÄMSÄNJOKILAAKSON KALASTUSALUE
OSAKASKUNTA KARTTA

58	Alho-Toiviala
59	Asemen
60	Auvil-Jautila
61	Vahhaselkä
62	Hassin
63	Havunvetämän y.tal
64	Pirron Honkalan
65	Siniänvirran
67	Kaipola Koskenpää
68	Kalmavirta
69	Kaukiala
70	Kavattila
71	Kerkkola
72	Kiukkoila
73	Moiskala-Vitikkala
74	Patalahti + apajat
75	Patala
76	Jämsän pappila
77	Ruotsula
78	Sahloisten
80	Seppolan
81	Haaviston
82	Alho-Toiviala
83	Valkealuomen
84	Jämsän Valkealuome
85	Viialan
86	Viekansalmi Vierelä
87	Yijälä Kouhinsalo
187	Kintaus
188	Räihä
189	Kuivasmäki
190	Kumpu
191	Petäjävesi

Verkkokalastuksen säätelyn tila Keski-Suomessa

- Haasteet jatkuvat...
 - Osakaskunta-aktiivien ikärakenteen muutos, väki ukkoutuu ja toiminta hiipuu monin paikoin → osakaskuntien yhdistäminen?!
 - Kalastusrajoitus- ja kieltoalueille jonkinlainen keskitetty karttapalvelu tms.
 - Riittävien verkon silmäkokorajoitusten ajaminen läpi

Huomioita kalastuskirjanpidosta muutamalla keskisuomalaisella taimenenkalastuskohteella

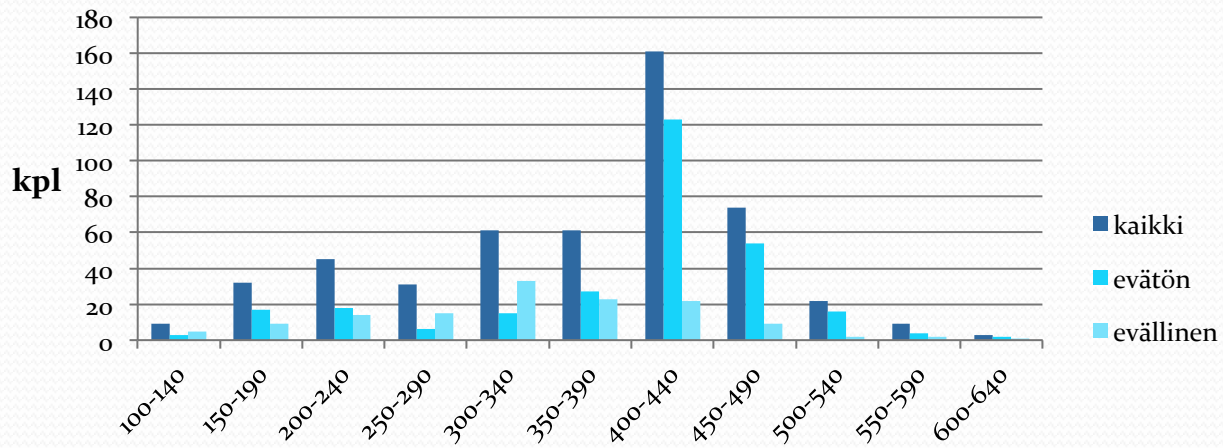
- Saalistiedustelujen koontia kesän aikana Kapeenkoskelta sekä Vaajavirralla
 - Kapeenkoskelta saalistiedusteluja vuosilta 2008-2013 yhteensä reilut 1500 kpl noin 2800 kalasta
 - Vaajavirralla saalistietoja vuodelta 2013 vuoden 2014 puoleenväliin saakka noin 600 kalasta
 - Lisäksi Kuusaankoskelta kalastusoppaiden kirjanpitoa vuosilta 2008-2012, vajaat 200 kalaa

Huomioita kalastuskirjanpidosta muutamalla keskisuomalaisella taimenenkalastuskohteella

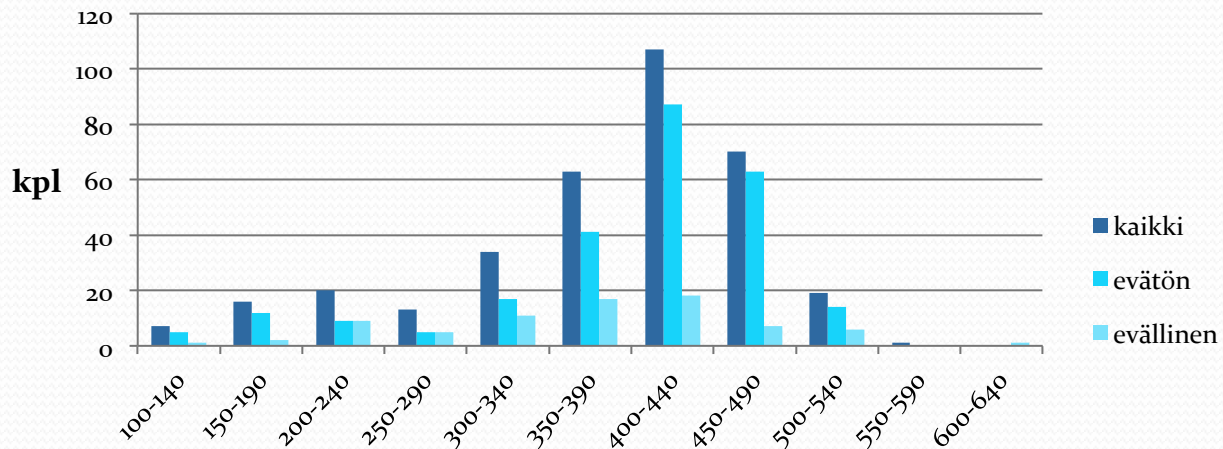
- Saaliskirjanpitoa tarkastelemalla huomio kiinnittyi seuraaviin seikkoihin:
 - Vaajavirralla ja Kuusaalta saaduista kaloista rasvaevällisiä oli noin 7-16 %
 - Kapeenkoskella sama luku noin 18-37 %
 - Yli 60 cm pitkiä järvivaeltajakokoisia kaloja murto-osa saaliista

Huomioita kalastuskirjanpidosta muutamalla keskisuomalaisella taimenenkalastuskohteella

- Huomiota kiinnittävät seikat jatkuvat...
 - Kapeella saatujen kalojen kokojakauma selittyi suurelta osin koskeen istutettujen kalojen koolla (3-5 v)
 - Vaajavirralla suhteessa enemmän yli 50 cm pitkiä kaloja (Päijänteen läheisyys)
 - Vuoden 2014 aikana yli 50 cm pitkien taimenten osuus Vaajavirran saalistilastossa kasvanut merkittävästi uuden 60 cm alamitan myötä

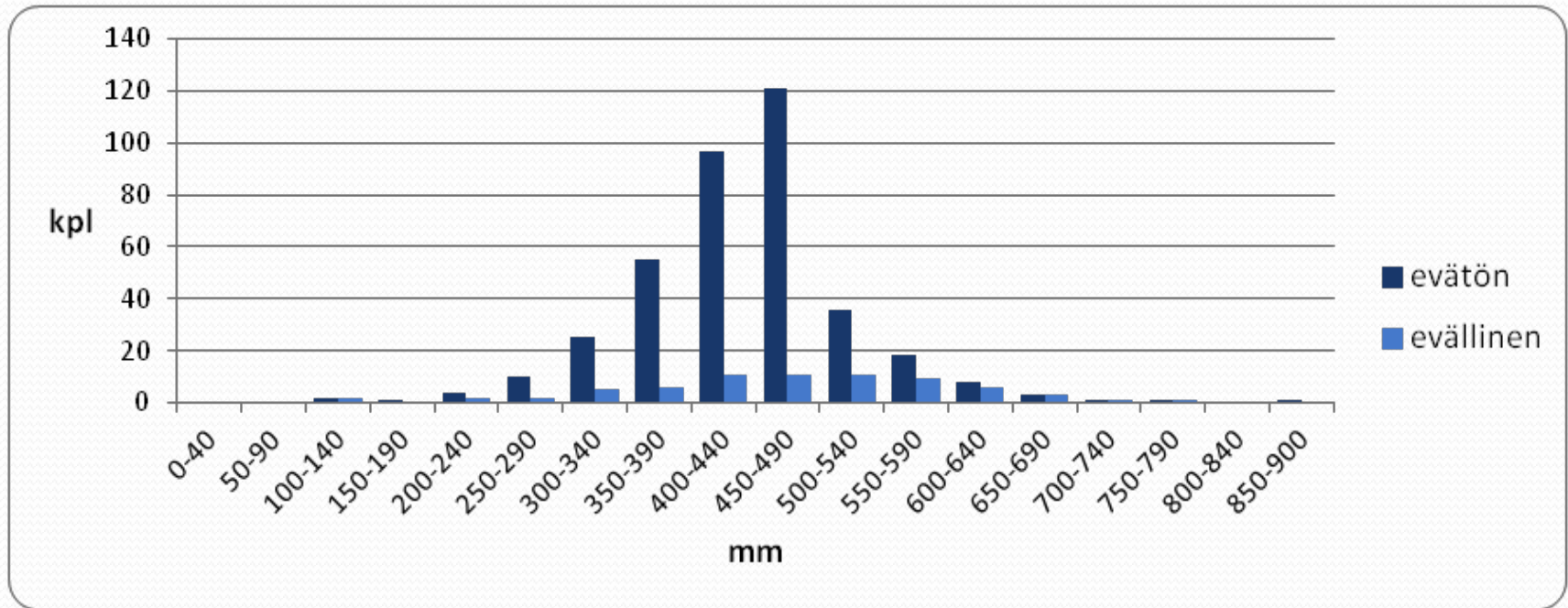

saalistaimenten kokojakauma Kapeenkoskella v 2010 (mm)

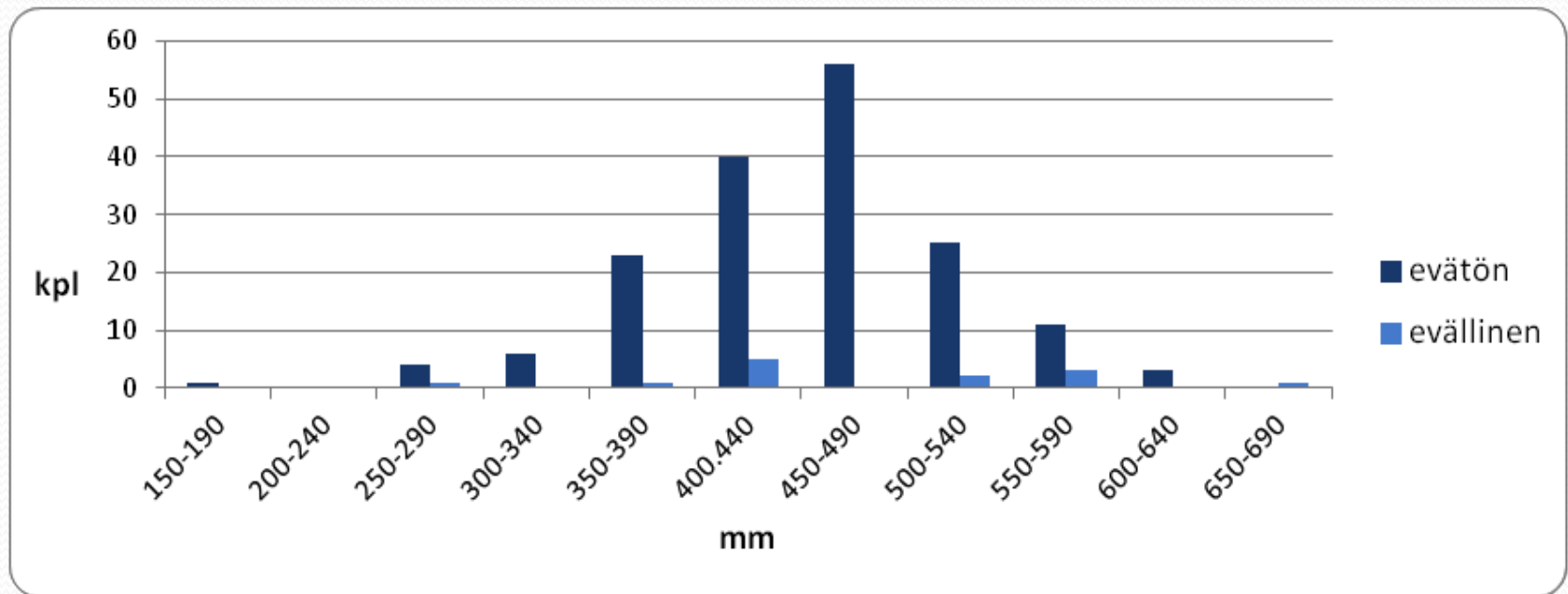

saalistaimenten kokojakauma Kapeenkoskella v 2011 (mm)

Vaajakoski 2013

Vaajakoski 2014

Tulevaisuus

- Saadaanko taimenen kannalta riittäviä kalastuksen säätelytoimia aikaiseksi?
- Tavoitteen saavuttaminen vaatii hyvää yhteistyötä eri tahojen välillä (osakaskunnat, kalastusalueet, viranomaiset)
- Verkkokalastuksen suosio hiipuu ja väki vanhenee
- Myös aktiivikalastuksen rajoittaminen tulevaisuudessa tärkeää

Tulevaisuus

- Uudistusten saaminen läpi on kuitenkin mahdollista
- Vaajavirran alapuolisella alueella vuoden 2014 alusta voimaan laajoja ajallisia rajoituksia verkkokalastukseen sekä vuoden 2015 alusta 70 mm:n minimisilmäkoko → lisääntykö suurten taimenten määrä?
- Ainoastaan avainalueiden rauhoittaminen ei riitä, tarvitaan säätelytoimia myös koko järven tai useiden järvien tasolla

KIITOS!

